

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2005

Vyhlásené: 31.12.2005

Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2006

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

661

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky

z 21. decembra 2005

o ohlasovaní udalostí v civilnom letectve

Vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. j) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky nariaďuje:

§ 1

(1) Toto nariadenie vlády ustanovuje podrobnosti o predkladaní, zhromažďovaní, ochrane a zverejňovaní hlásení o udalostiach v civilnom letectve.

(2) Nariadenie vlády sa vzťahuje na udalosti v civilnom letectve, ktoré ohrozujú alebo môžu ohroziť lietadlo, jeho cestujúcich a posádku alebo akúkoľvek inú osobu, ak by neboli prijaté nápravné opatrenia. Zoznam príkladov udalostí v civilnom letectve je uvedený v prílohách č. 1 a 2.

(3) Nariadenie vlády sa vzťahuje na civilné lietadlá s turbínovým pohonom a lietadlá určené na použitie v leteckej doprave.

§ 2

Na účely tohto nariadenia vlády sa udalosťou v civilnom letectve rozumie prerušenie prevádzky, porucha, chybná funkcia alebo iná neobvyklá okolnosť, ktorá má alebo môže mať vplyv na bezpečnosť civilného letectva a ktorá sa nepovažuje za leteckú nehodu alebo incident podľa osobitného predpisu.)

§ 3

(1) Hlásenie o udalosti v civilnom letectve predkladajú prevádzkovatelia lietadla, držiteľia licencií a povolení na vykonávanie leteckej dopravy, prevádzkovatelia letísk, držiteľia povolenia na vývoj, výrobu, vykonávanie modifikácií a skúšanie výrobkov leteckej techniky, držiteľia povolenia na vykonávanie opráv a údržby výrobkov leteckej techniky, ako aj osoby poskytujúce letové prevádzkové služby. Hlásenie o udalosti v civilnom letectve sa predkladá Ministerstvu dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) bezodkladne, najneskôr do 14 dní od jej zistenia.

(2) Zamestnávateľovi podľa odseku 1 je povinný oznámiť udalosť v civilnom letectve, ktorú môže zistiť pri výkone svojich pracovných činností

a) veliteľ lietadla,

- b) osoba poverená u prevádzkovateľa lietadla overovaním spôsobilosti lietadiel alebo výrobkov leteckej techniky,
- c) osoba, ktorá podpisuje potvrdenie o vykonanej údržbe alebo potvrdenie o uvoľnení lietadla alebo výrobkov leteckej techniky do prevádzky,
- d) riadiaci letovej prevádzky alebo dispečer letového informačného strediska,
- e) osoba poverená plnením pracovnej úlohy súvisiacej s bezpečnosťou leteckej prevádzky u prevádzkovateľa verejného letiska,
- f) osoba poverená u osoby poskytujúcej letové prevádzkové služby alebo u prevádzkovateľa letiska overovaním spôsobilosti leteckých pozemných zariadení,
- g) osoba poverená plnením osobitnej pracovnej úlohy u poskytovateľa služieb na vybavenie cestujúcich a nákladu a pozemnej obsluhy lietadiel.

(3) Zamestnávateľa podľa odseku 1 musia vytvoriť vnútorný systém oznamovania udalostí v civilnom letectve.

(4) Udalosť v civilnom letectve môžu ministerstvu dobrovoľne oznámiť aj iné osoby, ktoré plnia obdobné pracovné úlohy ako osoby uvedené v odseku 2; oznámenie udalosti v civilnom letectve nemusí spĺňať formu podľa odseku 6.

(5) Zamestnanec nesmie byť znevýhodnený zamestnávateľom za oznámenie udalosti v civilnom letectve.

(6) Vzor hlásenia o udalosti v civilnom letectve je uvedený v prílohe č. 3.

§ 4

(1) Ministerstvo údaje o udalostiach v civilnom letectve zhromažďuje, vyhodnocuje, spracúva a uchováva prostredníctvom softvéru vytvoreného Európskou komisiou, ktorým sú uchovávané aj údaje o leteckých nehodách a incidentoch. Údaje o udalostiach v civilnom letectve oznámených podľa § 3 ods. 4 ministerstvo pred ich uchovaním overí.

(2) Ministerstvo pri vyhodnocovaní, spracúvaní a uchovávaní údajov o udalostiach v civilnom letectve zabezpečí zachovanie anonymity neuvádzaním osobných a iných údajov týkajúcich sa osoby podávajúcej hlásenie o udalosti v civilnom letectve alebo oznámenie udalosti v civilnom letectve, ktoré by mohli viesť k určaniu totožnosti tejto osoby alebo inej dotknutej osoby.

(3) Ministerstvo prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie primeranej dôvernosti predložených hlásení o udalostiach v civilnom letectve.

(4) Získané údaje ministerstvo použije výlučne na účely tohto nariadenia vlády.

§ 5

(1) Ministerstvo podľa závažnosti udalosti v civilnom letectve informuje príslušný orgán členského štátu Európskej únie, v ktorom udalosť v civilnom letectve nastala, v ktorom je lietadlo zapísané do registra lietadiel, v ktorom je lietadlo vyrobené alebo ktorý vydal prevádzkovateľovi lietadla osvedčenie letovej spôsobilosti lietadla.

(2) Ministerstvo sprístupní výsledky spracovaných údajov o udalostiach v civilnom letectve osobám činným v civilnom letectve, ktoré ich môžu využiť na zvýšenie bezpečnosti civilného letectva.

(3) Prístup k údajom o udalostiach v civilnom letectve má Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Letecký úrad Slovenskej republiky, stála komisia,²⁾ odborná komisia³⁾ a osoba, ktorá preukáže právny záujem. Ministerstvo umožní prístup k údajom o udalostiach v civilnom letectve príslušným orgánom členských štátov Európskej únie a Európskej komisii.

(4) Ministerstvo zverejňuje najmenej raz ročne správu o úrovni bezpečnosti civilného letectva, ktorá obsahuje informácie o druhu uchovávaných údajov o udalostiach v civilnom letectve.

§ 6

Ministerstvo vykoná opatrenia podľa osobitného predpisu,⁴⁾ ak osoba podľa § 3 ods. 1 nemá vytvorený vnútorný systém oznamovania udalostí v civilnom letectve, alebo nepredloží hlásenie o udalosti v civilnom letectve, alebo osoba podľa § 3 ods. 2 neoznámí udalosť v civilnom letectve.

§ 7

Týmto nariadením vlády sa preberá právny akt Európskych spoločenstiev uvedený v prílohe č. 4.

§ 8

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 1. januára 2006.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
nariadeniu vlády č. 661/2005 Z. z.

**ZOZNAM UDALOSTÍ VZŤAHUJÚCICH SA NA PREVÁDZKU, ÚDRŽBU, OPRAVY A VÝROBU
LIETADIEL, KTORÝCH HLÁSENIE JE POVINNÉ**

Príloha obsahuje príklady požiadaviek na ohlasovanie udalostí týkajúcich sa prevádzky, údržby, opravy a výroby lietadiel.

A. LETOVÁ PREVÁDZKA LIETADIEL

(1) Prevádzka lietadiel

a) Vyhýbacie manévry:

1. riziko zrážky s iným lietadlom, so zemou alebo s iným predmetom, alebo nebezpečná situácia, keď by bol vhodný vyhýbací manéver,
2. vyhýbací manéver potrebný na zabránenie zrážky s iným lietadlom, so zemou alebo s iným predmetom,
3. vyhýbací manéver na zabránenie nebezpečnej situácie.

b) Incidenty pri vzlete alebo pristátí vrátane preventívneho bezpečného alebo vynúteného pristátia. Incidenty ako napríklad pristátie pred pristávacou dráhou, vybehnutie alebo vybočenie zo vzletovej a pristávacej dráhy; vzlety, prerušené vzlety, pristátia alebo pokusy o pristátie na uzavretej, obsadenej alebo nesprávnej vzletovej a pristávacej dráhe; vzniknutie na vzletovú a pristávaciu dráhu.

c) Neschopnosť dosiahnuť určený výkon počas vzletu alebo počiatočného stúpania.

d) Kriticky nízke množstvo paliva alebo neschopnosť prečerpania paliva alebo využitia celkového množstva použiteľného paliva.

e) Zlyhanie ovládania (aj čiastočné alebo dočasné) bez ohľadu na príčiny.

f) Udalosti pri rýchlosti blízkej alebo väčšej ako V_1 , ktoré sú dôsledkom alebo príčinou nebezpečnej situácie alebo potenciálnej nebezpečnej situácie, alebo tieto situácie spôsobujúce (napríklad prerušený vzlet, náraz na chvostové plochy, strata výkonu motora).

g) Opakovanie letu po okruhu spôsobujúce nebezpečnú alebo potenciálne nebezpečnú situáciu.

h) Neúmyselná význačná odchýlka od letovej rýchlosti, zamýšľanej trate alebo nadmorskej výšky (viac než 300 stôp) bez ohľadu na príčiny.

i) Klesanie pod výšku rozhodnutia alebo nadmorskú výšku rozhodnutia, alebo minimálnu výšku, alebo nadmorskú výšku zostupu bez potrebného vizuálneho kontaktu.

j) Strata uvedomenia si vlastnej polohy alebo polohy vo vzťahu k inému lietadlu.

k) Prerušenie komunikácie medzi letovou posádkou alebo medzi letovou posádkou a inými osobami (palubný personál, personál riadenia letovej prevádzky, technici).

l) Ťažké pristátie - pristátie, pri ktorom sa považuje za nutné vykonať „kontrolu ťažkého pristátia“ („heavy landing check“).

m) Prekročenie limitov nerovnomerného rozvodu paliva.

n) Nesprávne nastavenie kódu sekundárneho prehľadového radaru (SSR) alebo stupnice výškomeru.

o) Nesprávne naprogramovanie alebo vloženie chybných údajov do zariadenia používaného na navigáciu alebo na výpočet výkonu, alebo použitie nesprávnych údajov.

p) Nesprávny príjem alebo interpretácia rádiotelefonných správ.

q) Nesprávne funkcie a poruchy palivového systému, ktoré mali vplyv na dodávku alebo rozvod paliva.

r) Neúmyselné odchýlenie sa lietadla zo spevnenej plochy.

s) Zrážka lietadla s iným lietadlom, vozidlom alebo iným pozemným objektom.

- t) Neúmyselná alebo nesprávna prevádzka riadiacich zariadení.
- u) Neschopnosť dosiahnuť určenú konfiguráciu lietadla pre ktorúkoľvek fázu letu (napríklad podvozok a podvozkové dvere, brzdiace klapky, stabilizátory, sloty).
- v) Nebezpečenstvo alebo potenciálne nebezpečenstvo, ktoré vzniká ako následok akejkoľvek zámernej simulácie poruchového stavu pri výcviku, kontrolách systémov alebo na účely výcviku.
- w) Abnormálne vibrácie.
- x) Činnosť ktoréhokoľvek primárneho výstražného systému spojená s manévrovaním lietadla, napríklad výstraha týkajúca sa konfigurácie, pádová výstraha (mechanický signalizátor preťaženia), výstraha prekročenia rýchlosti, ak
1. posádka jednoznačne neurčila, že ide o falošnú výstrahu, a za predpokladu, že táto falošná výstraha nevyústila do ťažkostí alebo rizika následkom reakcie posádky na výstrahu, alebo
 2. sa činnosť nevykonala na účely výcviku alebo testu.
- y) „Výstraha“ systému na blízkosť terénu (ďalej len „GPWS/TAWS“), keď
1. lietadlo sa dostáva do tesnejšej blízkosti zeme, než bolo plánované alebo predpokladané, alebo
 2. výstraha nastáva pri meteorologických podmienkach na let podľa prístrojov (IMC) alebo v noci a zistilo sa, že bola spustená vysokou rýchlosťou klesania (mód 1), alebo
 3. výstraha je vyvolaná tým, že v zodpovedajúcom bode pri priblížení na pristátie nebol vysunutý podvozok alebo brzdiace klapky (mód 4), alebo
 4. akákoľvek obťažná situácia alebo riziko vzniká, alebo by mohlo vzniknúť ako výsledok reakcie posádky na „výstrahu“, napríklad možný redukovaný rozstup od iných lietadiel. To by mohlo zahŕňať všetky módy alebo typy výstrah, napríklad skutočnú, škodlivú alebo falošnú výstrahu.
- z) „Poplach“ GPWS/TAWS, keď akákoľvek obťažná situácia alebo riziko vzniká, alebo by mohlo vzniknúť ako výsledok reakcie posádky na „poplach“.
- za) Palubný protizrážkový systém (ACAS RAs).
- zb) Incidenty pohonnej jednotky alebo vrtule, ktoré spôsobia značné poškodenie alebo vážne zranenie.

(2) Stavy núdze

- a) Požiar, výbuch, dym, jedovaté alebo škodlivé plyny aj po uhasení požiaru.
- b) Použitie neštandardných postupov letovou alebo palubnou posádkou na zvládnutie núdzovej situácie, keď
1. postup jestvuje, ale nepoužije sa,
 2. postup nejestvuje,
 3. postup jestvuje, ale je neúplný alebo nesprávny,
 4. postup je nesprávny,
 5. sa použije nesprávny postup.
- c) Neprimeranosť postupov určených na použitie v núdzi vrátane ich použitia na účely údržby, výcviku alebo vykonania testu.
- d) Udalosť vedúca k núdzovej evakuácii.
- e) Pokles tlaku.
- f) Použitie núdzového vybavenia alebo predpísaných núdzových postupov na zvládnutie situácie.
- g) Udalosť vedúca k vyhláseniu stavu núdze („MAYDAY“ alebo „PAN PAN“).
- h) Zlyhanie činnosti uspokojivého výkonu ktoréhokoľvek núdzového systému alebo zariadenia vrátane všetkých východových dverí a osvetlenia vrátane ich použitia na účely údržby, výcviku alebo vykonania testu.
- i) Udalosti, ktoré si vyžadujú núdzové použitie kyslíka ktorýmkoľvek členom posádky.

(3) Nespôsobilosť posádky

- a) Nespôsobilosť ktoréhokoľvek člena posádky lietadla vrátane doby pred odletom, ak sa usúdilo, že by mohla viesť k nespôsobilosti po vzlete.
- b) Nespôsobilosť ktoréhokoľvek palubného sprievodcu, ktorá mu znemožní vykonávať dôležité povinnosti v prípade núdze.

(4) Zranenia

Udalosti, ktoré by viedli alebo mohli viesť k zraneniu cestujúcich alebo posádky, ale ktoré sa nepovažujú za nehody podliehajúce oznamovacej povinnosti.

(5) Počasie

- a) Úder blesku, ktorý spôsobil poškodenie lietadla alebo stratu, alebo poruchu dôležitých funkcií.
- b) Krupobitie, ktoré spôsobilo poškodenie lietadla alebo stratu, alebo poruchu dôležitých funkcií.
- c) Výskyt silnej turbulencie vedúcej k zraneniam osôb v lietadle alebo k požiadavke „kontrola turbulencie“ lietadla.
- d) Výskyt strihu vetra.
- e) Výskyt námrazy vedúci k ťažkostiam, poškodeniu lietadla alebo strate, alebo poruche dôležitých funkcií.

(6) Bezpečnostná ochrana

- a) Čin protiprávneho zasahovania vo vzťahu k lietadlám vrátane hrozby umiestnenia bomby na palube alebo únosu.
- b) Ťažkosti pri zaobchádzaní s osobami pod vplyvom alkoholu, násilníkmi osobami alebo osobami, ktoré konajú v rozpore s pokynmi.
- c) Odhalenie „čiernych pasažierov“.

(7) Iné udalosti

- a) Opakujúci sa výskyt špecifického druhu udalostí, ktoré samotné by sa nepovažovali za udalosti podliehajúce oznamovacej povinnosti, ale ktoré vzhľadom na ich častý výskyt môžu predstavovať potenciálne nebezpečenstvo.
- b) Stret s vtákom, ktorý spôsobil poškodenie lietadla alebo stratu, alebo poruchu dôležitých funkcií.
- c) Nárazy turbulencie v úplave.
- d) Akákoľvek iná udalosť ľubovoľného typu, ktorá by sa posudzovala alebo mohla posudzovať ako nebezpečenstvo pre lietadlo alebo osoby na jeho palube alebo na zemi.

B. TECHNICKÁ PREVÁDZKA LIETADIEL

(1) Konštrukcia

Nie všetky konštrukčné poruchy sa musia oznamovať. Na rozhodnutie o tom, či je porucha dost vážna na to, aby sa musela oznámiť, je potrebné technické posúdenie. Nasledujúce príklady sa môžu vziať do úvahy:

- a) poškodenie nosného konštrukčného prvku (PSE), ktoré nebolo určené ako tolerované poškodenie (prvok s obmedzenou životnosťou). PSE sú prvky, ktoré znášajú najmä letové, pozemné a tlakové záťaže a ktorých porucha by mohla spôsobiť katastrofálnu poruchu lietadla,
- b) porucha alebo poškodenie presahujúce prípustné poškodenie PSE, ktoré bolo určené ako tolerované poškodenie,
- c) poškodenie alebo porucha presahujúca povolené tolerancie konštrukčného prvku, ktorého porucha by mohla znížiť konštrukčnú pevnosť v takej miere, že by sa už naďalej nedal dosiahnuť požadovaný kritický výkon pre dynamickú nestabilitu (chvenie), statickú nestabilitu (divergenciu) alebo reverzný účinok riadenia,

- d) poškodenie alebo porucha konštrukčného prvku, ktorá by mohla vyústiť do uvoľnenia ťažkých komponentov a spôsobiť zranenie osôb v lietadle,
- e) poškodenie alebo porucha konštrukčného prvku, ktorá by mohla ohroziť správne fungovanie systémov podľa odseku 2 tejto časti,
- f) strata ktorejkoľvek časti konštrukcie lietadla počas letu.

(2) Systémy

Všeobecné kritériá aplikovateľné na všetky systémy:

- a) strata, nesprávna funkcia alebo porucha ktoréhokoľvek systému, podsystému alebo súpravy zariadení, keď nemohli byť uspokojivo vykonané štandardné prevádzkové postupy, cvičenia,
 - b) nemožnosť posádky ovládať systém, napríklad
 1. neriadené samovoľné činnosti,
 2. nesprávna alebo neúplná reakcia vrátane obmedzeného pohybu alebo tuhosti,
 3. nekontrolovaný pohyb riadiaceho prvku,
 4. mechanické odpojenie alebo mechanická porucha,
 - c) zlyhanie alebo nesprávna funkcia výlučnej funkcie alebo výlučných funkcií systému (jeden systém by mohol integrovať niekoľko funkcií),
 - d) vzájomné rušenie v rámci systému alebo medzi systémami,
 - e) zlyhanie alebo nesprávna funkcia ochranného zariadenia alebo núdzového zariadenia systému,
 - f) zníženie úrovne zálohovania systému,
 - g) každá udalosť vyplývajúca z nepredvídaného správania sa systému,
 - h) pri typoch lietadiel s jednoduchými hlavnými systémami, podsystémami alebo súbormi vybavenia:
strata, význačná nesprávna funkcia alebo porucha ktoréhokoľvek hlavného systému, podsystému alebo súboru vybavenia,
 - i) pri typoch lietadiel s viacerými vzájomne nezávislými hlavnými systémami, podsystémami alebo súbormi vybavenia:
strata, význačná nesprávna funkcia alebo porucha viac než jedného hlavného systému, podsystému alebo súboru vybavenia,
 - j) činnosť primárneho výstražného systému spojeného so systémami vybavenia lietadla, ak posádka jednoznačne neurčí, že ide o falošnú indikáciu za predpokladu, že táto falošná výstraha nevyústila do ťažkostí alebo rizika následkom reakcie posádky na varovanie,
 - k) unikanie hydraulických kvapalín, paliva, oleja alebo iných kvapalín, čo vyústilo do nebezpečenstva požiaru alebo možnej nebezpečnej kontaminácie konštrukcie lietadla, systémov alebo vybavenia, alebo rizika pre osoby na palube lietadla,
 - l) nesprávna funkcia alebo porucha ktoréhokoľvek systému zobrazovania údajov, ak vedie k možným chybným indikáciám pre posádku,
 - m) každé zlyhanie, nesprávna funkcia alebo porucha, ak nastanú v kritickej fáze letu a sú relevantné pre činnosť systému,
 - n) význačná odchýlka skutočného výkonu od predpísaného výkonu, čo spôsobilo nebezpečnú situáciu (pri zohľadnení presnosti metódy výpočtu výkonu) vrátane brzdných účinkov a spotreby paliva,
 - o) asymetria zariadení na riadenie letu, napríklad klapky, sloty, spojľery.
- Na záver tejto prílohy je uvedený zoznam príkladov udalostí, ktorých oznamovanie je povinné a vyplýva z uplatnenia týchto všeobecných kritérií na špecifické systémy.

(3) Pohon (vrátane systému motorov, vrtúľ a rotorov) a pomocné energetické jednotky (APU)

- a) Prešľahnutie plameňa, vypnutie alebo funkčná porucha motora.

b) Prekročenie otáčok alebo nemožnosť regulácie otáčok ktoréhokoľvek komponentu rotujúceho vysokou rýchlosťou (napríklad APU, vzduchový štartér, klimatizácia, vzduchom poháňané pomocné turbíny, vrtuľa alebo rotor).

c) Zlyhanie alebo nesprávna funkcia ktorejkoľvek časti motora alebo agregátu, ktorá spôsobuje jeden alebo viacero nasledujúcich následkov:

1. uvoľnenie komponentov motora alebo úlomkov motora,
2. nekontrolovaný vnútorný alebo vonkajší požiar, alebo unikanie horúceho plynu,
3. ťah v smere líšiacom sa od smeru požadovaného pilotom,
4. porucha alebo mimovoľná činnosť systému reverzného ťahu,
5. nemožnosť riadenia výkonu, ťahu alebo otáčok,
6. porucha konštrukcie uloženia motora,
7. čiastočná alebo úplná strata dôležitej súčasti hnacej jednotky,
8. viditeľné husté výpary alebo koncentrácie toxických látok dostatočné na paralyzovanie posádky alebo cestujúcich,
9. nemožnosť vypnúť motor bežnými postupmi,
10. nemožnosť znovu naštartovať funkčný motor.

d) Samovoľné zníženie ťahu alebo výkonu, nežiaduca zmena alebo kolísanie, ktoré sa klasifikujú ako zlyhanie ovládania ťahu alebo výkonu (LOTC):

1. v prípade jednomotorového lietadla, alebo
2. keď sa to považuje pre momentálny priebeh za neprimerané, alebo
3. keď by to mohlo mať vplyv na viac než jeden motor viacmotorového lietadla, najmä v prípade dvojmotorového lietadla, alebo
4. v prípade viacmotorového lietadla, v ktorom sa používa rovnaký alebo podobný typ motora pri jednej operácii, pri ktorej by sa udalosť mohla považovať za nebezpečnú alebo kritickú.

e) Každá porucha časti s obmedzenou životnosťou, ktorá si vyžaduje jej odstránenie pred uplynutím doby životnosti.

f) Poruchy rovnakého pôvodu, ktoré by mohli spôsobiť vypnutie motora za letu v takej veľkej miere, že existuje možnosť vypnutia viac než jedného motora počas toho istého letu.

g) Zlyhanie prevádzky obmedzovača (zarážky) alebo riadiaceho zariadenia motora, keď je to požadované, alebo mimovoľná činnosť týchto zariadení.

h) Prekročenie parametrov motora.

i) Poškodenie cudzími predmetmi (FOD) s následnými škodami.

j) Zlyhanie alebo nesprávna funkcia ktorejkoľvek časti vrtule alebo hnacej jednotky, ktorá spôsobuje jeden alebo viacero nasledujúcich následkov:

Vrtule a prevod

j) Zlyhanie alebo nesprávna funkcia ktorejkoľvek časti vrtule alebo hnacej jednotky, ktorá spôsobuje jeden alebo viacero nasledujúcich následkov:

1. prekročenie otáčok vrtule,
2. vyvolanie nadmerného aerodynamického odporu,
3. ťah v opačnom smere, ako zvolil pilot,
4. uvoľnenie vrtule alebo ktorejkoľvek väčšej časti vrtule,
5. zlyhanie, ktoré vedie k nadmernej nevyváženosti,
6. neočakávaný pohyb vrtule alebo listov vrtule pod minimum stanovené pre let v polohe s malým uhlom nábehu,
7. nemožnosť nastavenia vrtule,
8. nemožnosť zmeny uhla nábehu vrtule,

- 9. samovoľná zmena uhla nábehu vrtule,
- 10. nekontrolovateľné kolísanie krútiaceho momentu alebo otáčok,
- 11. uvoľnenie nízkoenergetických častí.

Rotory a prevod

- k) Poškodenie alebo porucha prevodovky alebo upevnenia hlavného rotora, ktoré by mohli viesť k oddeleniu rotora alebo k nesprávnej funkcii riadenia rotora počas letu.
 - l) Poškodenie chvostového rotora, prevodu alebo ekvivalentných systémov.
 - m) Vypnutie alebo zlyhanie pomocnej energetickej jednotky, keď tá musí byť k dispozícii podľa prevádzkových podmienok, napríklad prevádzka s predĺženým operačným dosahom letúnov poháňaných dvomi turbínovými pohonnými jednotkami (ETOPS), zoznam minimálneho vybavenia (MEL).
 - n) Nemožnosť vypnúť APU.
 - o) Prekročenie otáčok.
 - p) Nemožnosť spustiť APU, ak je to potrebné z prevádzkových dôvodov.
- Pomocné energetickej jednotky (APU)
- m) Vypnutie alebo zlyhanie pomocnej energetickej jednotky, keď tá musí byť k dispozícii podľa prevádzkových podmienok, napríklad prevádzka s predĺženým operačným dosahom letúnov poháňaných dvomi turbínovými pohonnými jednotkami (ETOPS), zoznam minimálneho vybavenia (MEL).
 - n) Nemožnosť vypnúť APU.
 - o) Prekročenie otáčok.
 - p) Nemožnosť spustiť APU, ak je to potrebné z prevádzkových dôvodov.

(4) Ľudské faktory

Každý incident, pri ktorom by akákoľvek charakteristika alebo nevhodná konštrukcia lietadla mohla spôsobiť chybu pri jeho používaní s nebezpečným alebo katastrofickým dôsledkom.

(5) Iné udalosti

- a) Každý incident, pri ktorom by akákoľvek charakteristika alebo nevhodná konštrukcia lietadla mohla spôsobiť chybu pri jeho používaní s nebezpečným alebo katastrofickým dôsledkom.
- b) Udalosť, ktorá sa bežne nepovažuje za udalosť podliehajúcu oznamovacej povinnosti (napríklad vnútorné vybavenie a vybavenie kabíny, vodné systémy), pri ktorej okolnosti vyústia do ohrozenia lietadla alebo osôb na palube lietadla.
- c) Požiar, výbuch, dym alebo jedovaté, alebo škodlivé výpary.
- d) Každá iná udalosť, ktorá by mohla ohroziť lietadlo alebo mať vplyv na bezpečnosť osôb na palube lietadla, alebo ľudí, alebo majetok v blízkosti lietadla, alebo na zemi.
- e) Zlyhanie alebo porucha palubného komunikačného systému vedúce k strate možnosti hlásenia alebo jeho počuteľnosti.
- f) Nemožnosť nastavenia sedadla pilota počas letu.

C. ÚDRŽBA A OPRAVA LIETADIEL

(1) Nesprávna montáž častí alebo komponentov lietadla zistená počas vykonania kontroly alebo testu, ktoré neboli určené na tento účel.

(2) Únik horúceho vzduchu vedúci k poškodeniu konštrukcie.

(3) Každá porucha časti s obmedzenou životnosťou, ktorá si vyžaduje vymenenie pred uplynutím doby jej životnosti.

(4) Každé poškodenie alebo zhoršenie (napríklad zlomy, praskliny, korózia, oddeľovanie vrstiev, odlupovanie) bez ohľadu na príčinu (napríklad chvenie, strata pevnosti alebo porucha konštrukcie):

- a) primárnej konštrukcie alebo nosného konštrukčného prvku PSE (podľa definície v príručke výrobcu na opravy), keď také poškodenie alebo zhoršenie presiahne povolené limity špecifikované v príručke na opravy a vyžaduje si opravu alebo čiastočnú, alebo úplnú výmenu,
- b) sekundárnej konštrukcie, ktorá následne ohrozila alebo môže ohroziť lietadlo,
- c) motora, vrtule alebo rotorového systému vrtuľníka.

(5) Každá porucha, nesprávna funkcia alebo porucha ktoréhokoľvek systému alebo zariadenia, alebo jeho poškodenie alebo zhoršenie zistené na základe posúdenia súladu s pokynmi na zachovanie letovej spôsobilosti alebo inými povinnými pokynmi vydanými regulačným orgánom, keď

- a) oznamujúca organizácia plniaca pokyny týkajúce sa súladu to zistí po prvý raz,
- b) pri každom ďalšom plnení pokynov týkajúcich sa súladu prekročí povolené limity stanovené v pokynoch, alebo ak nie sú k dispozícii uverejnené postupy opravy alebo nápravy.

(6) Porucha uspokojivého fungovania akéhokoľvek núdzového systému alebo zariadenia vrátane všetkých východových dverí a osvetlenia a vrátane ich použitia na účely údržby alebo testu.

(7) Nesúlad alebo význačné odchýlky pri zabezpečovaní súladu s požadovanými postupmi údržby.

(8) Výrobky, časti, zariadenia a materiály neznámeho alebo podozrivého pôvodu.

(9) Zavádzajúce, nesprávne alebo nedostatočné údaje o údržbe alebo postupoch, ktoré by mohli viesť k chybám pri údržbe.

(10) Každá porucha, nesprávna funkcia alebo porucha pozemného zariadenia používaného na testovanie alebo kontrolu systémov a vybavenia lietadla, keď požadovaná bežná kontrola a testovacie postupy nevedli k jednoznačnej identifikácii problému, čo spôsobuje nebezpečnú situáciu.

D. LETECKÉ NAVIGAČNÉ SLUŽBY, ZARIADENIA A POZEMNÉ SLUŽBY

(1) Letecké navigačné služby (ANS)

Zoznam udalostí ANS, ktorých hlásenie je povinné, je uvedený v prílohe č. 2.

(2) Letisko a letiskové zariadenia

- a) Rozliatie značného množstva pohonných látok pri tankovaní.
- b) Natankovanie nesprávneho množstva paliva, ktoré by mohlo mať nepriaznivý vplyv na trvanie letu lietadla, jeho výkon, vyváženie alebo konštrukčnú pevnosť.

(3) Vybavenie cestujúcich, batožiny a nákladu

- a) Význačné poškodenie konštrukcie lietadla, systémov alebo zariadení spôsobené prepravou batožiny alebo nákladu.
- b) Nesprávne zaťaženie cestujúcimi, batožinou a nákladom, ktoré by mohlo mať význačný vplyv na hmotnosť lietadla alebo jeho vyváženie.
- c) Nesprávne uloženie batožiny alebo nákladu (vrátane príručnej batožiny), čo by mohlo akýmkoľvek spôsobom ohroziť lietadlo, jeho zariadenia alebo osoby na palube, alebo zabrániť núdzovej evakuácii.
- d) Neprimerané skladovanie nákladných kontajnerov alebo iných väčších kusov nákladu.

e) Preprava alebo pokus o prepravu nebezpečného tovaru v rozpore s platnými predpismi vrátane nesprávneho označenia a balenia nebezpečného tovaru.

(4) Pozemná obsluha lietadiel

a) Porucha, nesprávna funkcia alebo zlyhanie pozemného zariadenia používaného na testovanie alebo kontrolu systémov a vybavenia lietadla, keď požadovaná bežná kontrola a testovacie postupy nevedli k jednoznačnej identifikácii problému, ktorý môže spôsobiť nebezpečnú situáciu.

b) Nesúlad alebo význačné odchýlky pri zabezpečení súladu s požadovanými postupmi vybavovania lietadiel.

c) Natankovanie kontaminovaného alebo nesprávneho druhu paliva alebo iných dôležitých kvapalín (vrátane kyslíka a pitnej vody).

PRÍKLADY UDALOSTÍ, KTORÝCH HLÁSENIE JE POVINNÉ A VYPLÝVA Z UPLATŇOVANIA VŠEOBECNÝCH KRITÉRIÍ NA ŠPECIFICKÉ SYSTÉMY PODĽA BODU B.2)

1. Klimatizácia a ventilácia

a) úplný výpadok palubného elektronického chladiaceho zariadenia,

b) pokles tlaku.

2. Systém automatického riadenia letu

a) porucha systému automatického riadenia letu dosiahnuť predpokladaný prevádzkový režim po jeho zapnutí,

b) význačné ťažkosti pri ovládaní lietadla hlásené posádkou, ktoré súvisia s fungovaním systému automatického riadenia letu,

c) porucha vypínacieho zariadenia systému automatického riadenia letu,

d) nenariadená zmena prevádzkového režimu systému automatického riadenia letu.

3. Komunikácia

a) porucha alebo nesprávna funkcia palubného rozhlasu vedúca k strate možnosti hlásenia alebo počuteľnosti palubného rozhlasu,

b) úplná strata komunikácie za letu.

4. Elektrický systém

a) výpadok jedného elektrického rozvodného systému (AC/DC),

b) úplný výpadok alebo výpadok viac než jedného systému elektrického generátora,

c) výpadok rezervného (núdzového) systému elektrického generátora.

5. Pilotná kabína, kabína pre cestujúcich a nákladný priestor

a) nemožnosť nastavenia sedadla pilota počas letu,

b) porucha činnosti ktoréhokoľvek núdzového systému alebo zariadenia vrátane signalizačného systému núdzovej evakuácie, všetkých východových dverí, núdzového osvetlenia,

c) zlyhanie zadrživacej funkcie systému nakladania tovaru.

6. Systém protipožiarnej ochrany

a) požiarne poplach s výnimkou potvrdených falošných poplachov,

b) neodhalené zlyhanie alebo porucha systému ohlasovania požiaru alebo dymu alebo ochrany pred ním, ktoré by mohli viesť k strate alebo obmedzeniu funkcie zariadení na ohlasovanie požiaru a ochrany pred požiarom,

c) absencia výstrahy v prípade výskytu skutočného požiaru alebo dymu.

7. Riadenie letu

a) asymetria brzdných klapiek, slotov, spojlerov,

b) obmedzenie pohybu, pevnosť alebo slabá alebo oneskorená reakcia pri činnosti primárnych systémov riadenia letu alebo vyvažovacích alebo blokovacích systémov s nimi súvisiacich,

- c) nekontrolovaný pohyb ovládača riadenia letu,
- d) vibrácie ovládača riadenia letu pozorované posádkou,
- e) mechanické odpojenie alebo výpadok ovládača riadenia letu,
- f) značné zhoršenie normálneho riadenia lietadla alebo zhoršenie letových vlastností.

8. Palivový systém

- a) nesprávna funkcia systému udávajúceho množstvo paliva, ktorá vedie k úplnému výpadku údajov alebo chybnému údaju o množstve paliva na palube,
- b) únik paliva, ktorý spôsobil väčšiu stratu paliva, nebezpečenstvo požiaru, značnú kontamináciu,
- c) nesprávna funkcia alebo poruchy systému vypustenia paliva, čo vedie k neúmyselnej strate značného množstva paliva, nebezpečenstvu požiaru, nebezpečnej kontaminácii zariadenia lietadla alebo k nemožnosti vypustiť palivo,
- d) nesprávne funkcie alebo poruchy palivového systému, ktoré mali značný účinok na dodávku alebo rozvod paliva,
- e) nemožnosť prečerpania paliva alebo využitia celkového množstva použiteľného paliva.

9. Hydraulika

- a) výpadok jedného hydraulického systému (len ETOPS),
- b) zlyhanie izolačného systému,
- c) výpadok viac ako jedného hydraulického obvodu,
- d) výpadok rezervného hydraulického systému,
- e) neúmyselné vysunutie turbíny poháňanej náporovým vzduchom.

10. Systém hlásenia námrazy a ochrany proti námraze

- a) nezistený výpadok alebo znížený výkon protinámrazového alebo odmrazovacieho systému,
- b) výpadok viac ako jednej sondy systému vykurovania,
- c) nemožnosť dosiahnuť symetrické odmrazovanie krídiel,
- d) abnormálne nahromadenie námrazy vedúce k značnému vplyvu na výkon alebo letové vlastnosti,
- e) značne zhoršený výhľad posádky.

11. Systémy zobrazovania, výstrahy a zaznamenávania

- a) nesprávna funkcia alebo porucha ktoréhokoľvek systému zobrazovania, keď by možnosť zobrazovania chybných údajov o dôležitom systéme mohla viesť k tomu, že by posádka reagovala nevhodne,
- b) výpadok červenej výstražnej funkcie systému,
- c) v prípade kabíny vybavenej zobrazovačmi (namiesto klasických prístrojov) výpadok alebo nesprávna funkcia viac ako jednej displejovej jednotky alebo počítača na zobrazovaciu alebo výstražnú funkciu.

12. Systém podvozka, brzd a pneumatík

- a) požiar v brzdnom zariadení,
- b) značná strata brzdného účinku,
- c) asymetrický brzdny účinok vedúci k značnej odchýlke od predpokladanej dráhy,
- d) zlyhanie systému vysunutia podvozku vlastnou tiažou (vrátane pri plánovaných testoch),
- e) neúmyselné vysunutie alebo zatiahnutie podvozka alebo podvozkových dverí,
- f) viacnásobné prasknutie pneumatiky.

13. Navigačné systémy (vrátane systému presného priblíženia) a systémov letových údajov

- a) úplný výpadok alebo zlyhanie viacerých navigačných prístrojov,

- b) úplné alebo viacnásobné zlyhanie prístrojov systému letových údajov,
- c) podstatné skresľujúce zobrazovanie,
- d) podstatné navigačné chyby na základe nesprávnych údajov alebo kódovacích chýb databázy,
- e) neúmyselné bočné alebo vertikálne odchýlky dráhy letu, ktoré nespôsobil zásah pilota,
- f) problémy s pozemnými navigačnými zariadeniami, vedúce k značným navigačným chybám, ktoré nie sú spojené s prechodom z režimu inerčnej navigácie na režim rádiovej navigácie.

14. Kyslík pri lietadlách s pretlakovou kabínou

- a) výpadok dodávky kyslíka v kabíne pre posádku,
- b) výpadok dodávky kyslíka pre značný počet cestujúcich (viac než 10 %) vrátane prípadov zistených pri údržbe, výcviku alebo teste.

15. Systém odberu vzduchu (odvzdušňovanie)

- a) únik horúceho odoberaného vzduchu, ktorého výsledkom je požiarna výstraha alebo poškodenie konštrukcie,
- b) výpadok všetkých systémov odberu vzduchu,
- c) zlyhanie systému hlásenia úniku odoberaného vzduchu.

Príloha č. 2
nariadeniu vlády č. 661/2005 Z. z.

**ZOZNAM UDALOSTÍ PRI POSKYTOVANÍ LETECKÝCH NAVIGAČNÝCH SLUŽIEB, KTORÝCH
HLÁSENIE JE POVINNÉ**

Príloha obsahuje príklady udalostí súvisiacich s poskytovaním leteckých navigačných služieb (ďalej len „ANS“), ktoré predstavujú skutočné alebo potenciálne riziko pre bezpečnosť letu, alebo môžu ohroziť bezpečné poskytovanie ANS.

(1) Incidenty blížiace sa kolízii (vrátane špecifických situácií, keď sa zistí, že odstup medzi jedným lietadlom a druhým lietadlom alebo zemou, alebo vozidlom, alebo osobou, alebo objektom je príliš malý):

- a) nedodržanie minimálneho rozstupu,
- b) neprimeraný rozstup,
- c) riadený let blížiaci sa nárazu do zeme (blížiaci sa CFIT),
- d) vniknutie na vzletovú a pristávaciu dráhu, keď bol nutný vyhýbací manéver.

(2) Možnosť kolízie alebo situácie, keď kolízia takmer nastala (vrátane špecifických situácií, z ktorých sa môže vyvinúť nehoda alebo dôjsť takmer ku kolízii, ak je v blízkosti iné lietadlo):

- a) vniknutie na vzletovú a pristávaciu dráhu, keď nebol nutný vyhýbací manéver,
- b) vybočenie zo vzletovej a pristávacej dráhy,
- c) odchýlka lietadla od letového povolenia riadenia letovej prevádzky (ATC),
- d) odchýlka lietadla od platného predpisu na manažovanie letovej prevádzky (ATM):
 1. odchýlka lietadla od platných zverejnených postupov ATM,
 2. neoprávnené vniknutie do vzdušného priestoru,
 3. odchýlka od platného predpisu alebo predpisov na prepravu a prevádzku vybavenia ATM v lietadlách.

(3) Udalosti charakteristické pre ATM (vrátane situácií, v ktorých je ovplyvnená schopnosť bezpečného poskytovania služieb ATM, a vrátane situácií, keď len náhodou nebola ohrozená bezpečná prevádzka lietadla). Ide o tieto udalosti:

- a) neschopnosť poskytovať služby ATM:
 1. neschopnosť poskytovať letové prevádzkové služby,
 2. neschopnosť poskytovať služby spravovania vzdušného priestoru,
 3. neschopnosť poskytovať služby usporiadania toku letovej prevádzky,
- b) zlyhanie komunikačnej funkcie,
- c) zlyhanie funkcie sledovania,
- d) zlyhanie funkcie spracovania a šírenia dát,
- e) zlyhanie navigačnej funkcie,
- f) bezpečnostná ochrana ATM.

(4) Udalosti ATM, ktorých hlásenie je povinné a vyplýva z uplatňovania všeobecných kritérií uvedených v odseku 3:

- a) poskytovanie významovo nesprávnych, neprimeraných alebo zavádzajúcich informácií z ktoréhokoľvek pozemného zdroja, napríklad riadenia letovej prevádzky (ATC), automatickej informačnej služby v koncovej riadenej oblasti (ATIS), meteorologických služieb, navigačných databáz, máp, schém, príručiek,
- b) vedenie letu pri nedodržaní predpísaného odstupu od zeme,

- c) poskytovanie nesprávnych referenčných dát o tlaku (t. j. nastavenie výškomera),
- d) nesprávny prenos, príjem alebo výklad dôležitých správ, keď vyústia do nebezpečnej situácie,
- e) nedodržanie minimálneho rozstupu,
- f) nepovolené vniknutie do vzdušného priestoru,
- g) nezákonné rádiové vysielanie,
- h) zlyhanie pozemných alebo satelitných zariadení letových navigačných služieb (ANS),
- i) výraznejšie zlyhanie služieb ATC/ATM alebo význačné zhoršenie infraštruktúry letiska,
- j) blokovanie pohybových plôch letiska lietadlami, vozidlami, zvieratami alebo cudzími predmetmi, čo spôsobuje nebezpečnú alebo potenciálne nebezpečnú situáciu,
- k) chybné alebo nedostatočné označenie prekážok alebo nebezpečenstiev na pohybových plochách letiska, čo spôsobuje nebezpečnú situáciu,
- l) zlyhanie, výrazne nesprávna funkcia osvetlenia plochy letiska alebo situácia, keď toto osvetlenie nie je k dispozícii.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 661/2005 Z. z.

VZOR HLÁSENIE O UDALOSTI V CIVILNOM LETECTVE

VZOR

HLÁSENIE O UDALOSTI V CIVILNOM LETECTVE

P. č.	DRUH INFORMÁCIE	SPRESNENIE	TEXT INFORMÁCIE
1.	Názov subjektu	kto zasiela hlásenie	
2.	Dátum a presný čas	časová pečiatka vzniku udalosti	
3.	Miesto	presné miesto vzniku a rozsahu udalosti, adresa, príp. lokalita, pri lietadle aj typ, model, poznávací značka a číslo letu	
4.	Označenie a špecifikácia udalosti*	presný opis charakteru a priebehu	
5.	Kto zistil, oznámil a komu	meno, priezvisko a funkcia osoby	
6.	Vyhodnotenie informácie o udalosti	kým, kto odborne posúdil charakter	
7.	Prvotný orgán riešenia udalosti	ktorý riešil udalosť a riadil opatrenia, kedy	
8.	Spôsob riešenia udalosti	vykonané opatrenia, opis krokov	
9.	Dodatočné opatrenia	keď boli prijaté a kým	
10.	Hlásenie vyhotovil	meno, priezvisko, funkcia, dátum a podpis	
Meno a podpis riaditeľa			

* V prípade nedostatku miesta pokračujte na samostatnom liste.

Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 661/2005 Z. z.

ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNÝCH AKTOV EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/42/ES z 13. júna 2003 o hlásení udalostí v civilnom letectve (Ú. v. EÚ L 167, 04. 07. 2003).

- 1) § 18 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 2) § 18 ods. 3 zákona č. 143/1998 Z. z. v znení zákona č. 37/2002 Z. z.
- 3) § 18 ods. 4 zákona č. 143/1998 Z. z. v znení zákona č. 37/2002 Z. z.
- 4) § 51 a § 54 zákona č. 143/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

